

is het belangrijk dat de ouder zich niet in een strijd laat slepen bij het bespreken van de regels. Herhaal de regel, maar wanneer het kind een strijd aangaat, sluit het gesprek dan af en kom op de regel terug wanneer het kind gekalmeerd is.

Een kind met ODD /CD opvoeden kan een hele uitdaging zijn. Toch kan met begeleiding van buitenaf en met de juiste aanpak een hoop verbetering bereikt worden. De stoornis is niet te genezen, maar de ouders en het kind (en de omgeving van het kind) kunnen wel beter leren omgaan met het ODD / CD gedrag.

Behandeling van een kind met ODD / CD

De behandeling van ODD en CD moet op verschillende fronten tegelijkertijd worden ingezet. Hierbij moet rekening worden gehouden met de beperkingen van zowel het kind als die van het gezin. Ouders (en leerkrachten) moeten geholpen worden manieren te vinden om in de opvoeding en begeleiding weer een positieve toon te vinden. Tijdelijke opvang door derden kan ouders ontlasten en hen tegelijkertijd de gelegenheid bieden hun taak vol te houden.

Medicatie wordt bij gedragsstoornissen soms toegepast als er sprake is van:

- acute situaties om gevaar af te wenden
- een chronische situatie, om patronen te doorbreken
- ADHD als bijkomende stoornis
- een stemmings- of angststoornis

“voor beter functioneren”

Onze vestiging

PSY-Care
Valkenburg a/d Geul

T 043-6011671
E post@psy-care.nl
W. www.psy-care.nl

MIJN KIND HEEFT ODD / CD...

PSY-Care
voor beter functioneren

Mijn kind heeft ODD / CD...

Kinderen met ODD (opstandige gedragsstoornis) zijn vaak driftig, ongehoorzaam, zoeken vaak ruzie en zijn snel gefrustreerd.

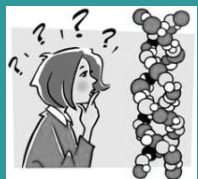
ODD / CD: wat is dat precies?

ODD behoort tot de zogenaamde agressieve gedragsstoornissen. Deze worden onderscheiden in oppositioeneel opstandige gedragsstoornissen (ODD, Oppositional Defiant Disorder) en antisociale gedragsstoornissen (CD, Conduct Disorders). Samen worden deze gedragsstoornissen ook wel disruptieve stoornissen genoemd (DBD, Disruptive Behavior Disorder).

Kinderen en jongeren met een Oppositioneel Opstandige Gedragsstoornis (ODD) zijn moeilijk in de opvoeding, ongehoorzaam en in verzet. Feitelijk gewelddadig gedrag is niet aan de orde. Bij een antisociale gedragsstoornis (CD) kan het kind ook gewelddadig zijn en heeft het een gebrek aan respect voor de gevoelens en rechten van anderen. ODD komt bij 3,2% en CD bij 2% van de kinderen voor.

De eerste signalen van ODD ontstaan vaak tussen het eerste en derde levensjaar. Bij jonge kinderen bij wie later ODD wordt vastgesteld, zien we vaak dat het kind sterk op anderen reageert, moeilijk getroost kan worden en een hoge motorische activiteit laat zien. Overigens kunnen al deze symptomen ook duiden op een wat inconsequente opvoeding en hoeven deze signalen zeker niet altijd op ODD te duiden. In sommige levensfasen zoals de kop-pigheidsperiode of de puberteit is opstandig en agressief gedrag bij kinderen namelijk een vrij normaal verschijnsel. We spreken pas van een agressieve gedragsstoornis wanneer het gaat om ernstig negatieve gedragingen die vaker en sterker dan gemiddeld voorkomen, niet worden veroorzaakt door de omstandigheden en al langere tijd aanwezig zijn.

Hoe ontstaat het?

Jarenlang heeft de discussie over de oorzaak van ernstige gedragsproblemen gedraaid om deze twee uitersten: het zit in het kind – het ligt aan de ouders.

Tegenwoordig wordt er uitgegaan van een

combinatie van aanleg en omgeving. Er zijn aanwijzingen dat er bij kinderen met ernstige gedragsstoornissen sprake is van een afwijkende biologische 'outfit'. Zij zouden een langzamere hartslag hebben en een hogere stressdrempel.

Kinderen en jongeren met ODD en CD hebben dikwijls een te kortschietende emotionele zelfregulatie, zijn snel gefrustreerd en weinig flexibel in het omschakelen naar een andere houding ten opzichte van een situatie.

Kenmerken van agressieve gedragsstoornissen

Onderstaande kenmerken zijn typerend voor deze gedragsstoornissen.

Een kind met ODD...

- is vaak driftig
- verzet zich tegen regels, weigert zich te voegen naar wat de volwassene vraagt
- maakt vaak ruzie met volwassenen
- ergert anderen met opzet
- geeft de schuld van eigen fouten aan anderen
- is vaak prikkelbaar, ergert zich vaak
- is vaak boos of gepikeerd
- is hatelijk en wraakzuchtig

Een kind met CD...

- pest, bedreigt, intimideert
- gebruikt wapens en brengt lichamelijk letsel toe
- zet aan tot vechten
- mishandelt mens en dier
- dwingt tot seksueel contact
- steelt of liegt en vernielt met de bedoeling ernstige schade aan te richten
- spijbelt en loopt weg van huis

Gedragsstoornissen gaan vaker dan gemiddeld gepaard met leerproblemen, stemmingsproblemen, hyperactiviteit en verslaving.

Gevolgen

De gevolgen van agressieve gedragsstoornissen kunnen zeer ernstig zijn, zowel voor het kind als voor het gezin waarin het opgroeit. In het uiterste geval kan het leiden tot mishandeling van ouders, van broertjes en zusjes, van dieren en van leeftijdsgenootjes.

De ervaring leert dat op het thema 'mishandeling door kinderen en jongeren binnen het gezin' een groot taboe rust. Het kost

ouders kennelijk grote moeite om het probleem in ware omvang te onderkennen en te erkennen. Vaak schamen zij zich zo dat ze pas hulp gaan zoeken als de neerwaartse spiraal van steeds verder escalierend gedrag nauwelijks meer om te buigen is. Het gezin kan hierdoor ernstig geïsoleerd raken.

Hoe kun je het beste omgaan met een kind met ODD / CD?

Een kleine groep kinderen met ODD groeit over de stoornis heen, al blijven we bij deze groep toch nog wel meer agressie dan gemiddeld zien. Bij een andere (kleine) groep zien we dat het kind CD ontwikkelt. Dit gebeurt meestal binnen drie of vier jaar. Wanneer een kind al langer dan vier jaar ODD heeft, is de kans op ontwikkeling van CD bijzonder klein. De grootste groep kinderen met ODD houdt deze stoornis gewoon. In dat geval moeten ouders en kind leren omgaan met de stoornis.

Ouders met een kind met ODD krijgen regelmatig begeleiding aangeboden. Die bestaat vooral uit het vinden van manieren om met het kind en de stoornis om te gaan. Het is heel belangrijk dat de ouders, leerkrachten, oppas en alle andere mensen die opvoedkundig te maken hebben met het kind goed contact met elkaar houden. Kinderen met ODD hebben namelijk heel erg de neiging de schuld op anderen af te schuiven (moeder wordt verteld dat vader oneerlijk was; het kind vertelt dat de leraar boos op hem werd terwijl een ander kind het gedaan had, etc.). Hierdoor kan het kind de volwassenen om zich heen tegen elkaar uitspelen. Het is daarom van belang contact met elkaar te houden zodat duidelijk blijft wat er werkelijk gebeurt.

Voor het kind is het fijn als er een heldere balans bestaat tussen straffen en belonen. Het vele ongewenste gedrag moet er niet voor zorgen dat het kind enkel bestraft wordt. Door voor kleine dingen die goed gaan te belonen, wordt het kind gemotiveerd vaker dit gewenste gedrag te laten zien. Bij dit belonen is het beter te belonen met aandacht of privileges dan met een cadeautje of iets lekkers.

Het is goed een aantal vaste huisregels te hebben, maar niet te veel, omdat dit tot voortdurende strijd en frustratie leidt. Regels die voor het kind echt niet haalbaar zijn, kunnen beter afgeschaft worden. Bij het bespreken van de regels is het belangrijk te praten over het gedrag en niet de gevoelens die dit gedrag oproept. Ook